

Resurser för gudstjänsten

under *Skapelsetid* 1 september – 4 oktober

Skapelsetid är ett ekumeniskt initiativ och finns att läsa om på Sveriges kristna råds webbplats: [Skapelsetid - jorden Gud älskar - Sveriges kristna råd](#). Där finns också länkar till material och resurser: [Material för Skapelsetid 2026 - Sveriges kristna råd](#)

Detta dokument har för avsikt att vara en översikt över anknytningar mellan *Skapelsetid* och de söndagar under kyrkoåret som infaller under samma tid och därmed också till *Den svenska evangelieboken*, psalmer ur *Den svenska psalmboken*, *Psalmer i 2000-talet*, remissmaterialet *Förslag till nya psalmer* samt *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan*.

Översikten gör inte anspråk på att vara heltäckande. Den vill bidra till det lokala arbetet med församlingens gudstjänst under den tid då *Skapelsetid* infaller. Översikten vill också vara till hjälp för att se hur perspektiven kan fördjupas med hjälp av det som är vårt kyrkoår, med evangeliebokens texter och böner samt kyrkohandbokens möjligheter.

Under samma tid som *Skapelsetid*, under september månad, infaller också Diakonifokus (tidigare Diakonins månad) [Diakoni - Sveriges kristna råd](#). Perspektiven under dessa två tider går ofta hand i hand och kan med fördel båda två rymmas tillsammans i församlingens gudstjänst och liv.

Kyrkoårets söndagar under *Skapelsetid* är 14, 15, 16 och 17 söndagen i Trefaldighet samt Mikaelidagen.

Externt material

Biskopsbrev om klimatet – Svenska kyrkan

Svenska kyrkans biskopsmöte gav 2014 ut Ett biskopsbrev om klimatet, det kom i reviderad form 2019 och finns här: [Ett biskopsbrev om klimatet - Svenska kyrkan](#)

Biskopsbrev om klimatet – Den norske kirke

Den norske kirkes biskopsmöte gav 2021 ut biskopsbrevet *Guds skaperverk – vårt hjem*. Det relaterar i högre grad till gudstjänsten än biskopsbrevet från Svenska kyrkans biskopsbrev: [Guds skaperverk – vårt hjem - Bispemøtet](#)

Bönboken Tradition och liv

Bönboken *Tradition och liv*, Verbum, Andra upplagan, 2024, ger material att använda i gudstjänster och andaktsliv i församlingen. Som exempel finns böner, texter etc under rubriken Världsmiljödagen, sid. 228 – 235, samt under Midsommar, s.254 – 264.

Kyrkohandboken

För reflektion: Tänk igenom vilken teologi som rymts i de olika alternativen ur perspektivet Gud som skapare och människan som skapad medskapare liksom hur momenten uttrycker skönhet och förundran, ansvar – skuld - nåd, förtvivlan och delaktighet och livet i dopet med både ofullkomlighet och som älskad människa.

Sidhänvisningarna är till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan, Verbum 2018.

SAMLING

Efter den trinitariska formeln kan de inledande orden ”Helig, helig helig...” (sid. 32) användas. Som inledningsord kan sedan exempelvis Psaltaren 8:4–10, Psaltaren 104:10-13 användas. Ur biskopsbrevet från *Den norske Kirke* finns deras inledningsord som också kan formuleras på svenska och användas:

*Gode Gud, du som gir liv til alt som lever, vi priser deg for jordens skjønnhet,
og for alt som lar oss kjenne at du er god.
Her for ditt ansikt ber vi: Gi oss lyttende orer,
takknemlige hjerter og tjenende hender,
sa vi kan hore ditt ord, lovprise deg for din godhet
og i ord og gjerning vitne om dine storverk.* (Fra kirkens liturgi)

Dagens bön, kollektbönerna, avslutar *Samling* och är nyckeln till Ordets gudstjänst. Av de två alternativ som finns i evangelieboken är förslag sätter följande alternativ något större tyngdpunkt på perspektivet Gud som alltings skapare och människan som skapad medskapare: 14 e Tref – Alt I, 15 e Tref – Alt I, 16 e Tref – Alt II, 17 e Tref – Alt II och Mikaelidagen – Alt II.

ORDET

Kyrkans förbön ger möjlighet att lyfta fram ett särskilt perspektiv både globalt och lokalt. Förslaget på grundstruktur för Kyrkans förbön på sid. 73 är till hjälp. Att ta avstamp i gudstjänstens inledning och tankegången vilket perspektiv på Gud och människa som kommer fram där är till hjälp.

I kyrkans förbön kan också rummet användas för församlingens bön och bönen kan till exempel samlas i den växelsjungna Förbönen 9.

MÅLTIDEN

Under alla söndagarna under skapelsetid och diakonins månad är det relevant att fördjupa och förtydliga att vi i nattvardsfirandet bär fram ”vår glädje, våra nederlag, oss själva allt vad du oss gav.” (Sv.ps 73) När församlingen bär fram sig själv, bär den också fram viljan att ta emot Guds gåva. Det möjliggör *communio* och sänder församlingen på nytt tillbaka till vardagens etiska handlade i rättvisa, barmhärtighet och skapelseansvar. Kan detta skeende av att bära fram, ta emot och sändas, gestaltas?

I *Handbok i Liturgik* av Karl-Gunnar Elverson, Verbum 2003, sid. 113–117 finns mer att läsa om att duka altaret och om utvecklingen av teologiska tankegångar rörande eukaristin i reformatorisk tradition. Särskilt sett ur området skapelsen som en gång färdig eller som något pågående.

Reflektera över de alternativ som kyrkohandboken ger för måltidens texter. Hur uttrycker de innehållsmässigt teologin om Gud och människa sett ur skapelseansvarets perspektiv? Låt valet stämma med hur texter/alternativ som valdes i inledningen av gudstjänsten så att det utgör en helhet.

SÄNDNING

Som sändningsord kan exempelvis de växellästa orden på sid. 143 användas.

Psalmförslag

Ur Den svenska psalmboken

7 Lovä Herren
11 O store Gud
73 Vi till ditt altarbord
75 När vi delar det bröd
202 De blomster som i marken bo
342 Tusen stjärnor
368 Blås på mig skaparvind
586 Du o Gud är livets källa

587 Gud skapade de klara vattnen
591 Det kan vi göra för rätt och för fred

712 O Gud som skapat
786 Jordens bön
788 För livets skull

Ur Psalmer i 2000-talet

838 Tyng inte jorden
955 Jorden är Herrens

Ur Förslag till nya psalmer

5 Kom och se
11 Gud du finns
31 Sol som stryker vida fjäll
38 Doft av himmel
46 Guds ord
47 Guds rike
61 Kring detta bord
73 Välsigna Gud vårt bröd
158 Gud du sänder ditt regn
219 Säg har du
221 När jordens isar